

El Govern de
Catalunya

AQUESTA
TARDA,
CONSELL

Aquest matí no s'han produït al Palau de la Generalitat notícies des-
taquables que els reporters oreguessin
d'interès informatiu.
Com de costum, el President Com-
panyes ha trobat a la Residència
fins a mitja tarda s'ha traslladat
als departaments oficials. L'ho-
norable President ha rebut una Co-
missió d'Unió Democràtica de Ca-
talunya, i el comissari de Premsa
de la Columna Macia i Companyes,
Lluís Capdevila.
A la Secretaria de la Presidència
han remarcat que tal com anuncià
el senyor Comanyes, per a les sis
d'aquesta tarda ha estat convocat
el Consell. Es tracta de la reunió
ordinària que havia de celebrar-se
dissabte, i que fou ajornada
fins a avui per tal de donar lloc
a l'estudi de diversos projectes de
decret i qüestions pendents, per
part de diversos consellers que així
ho sol·licitaren.

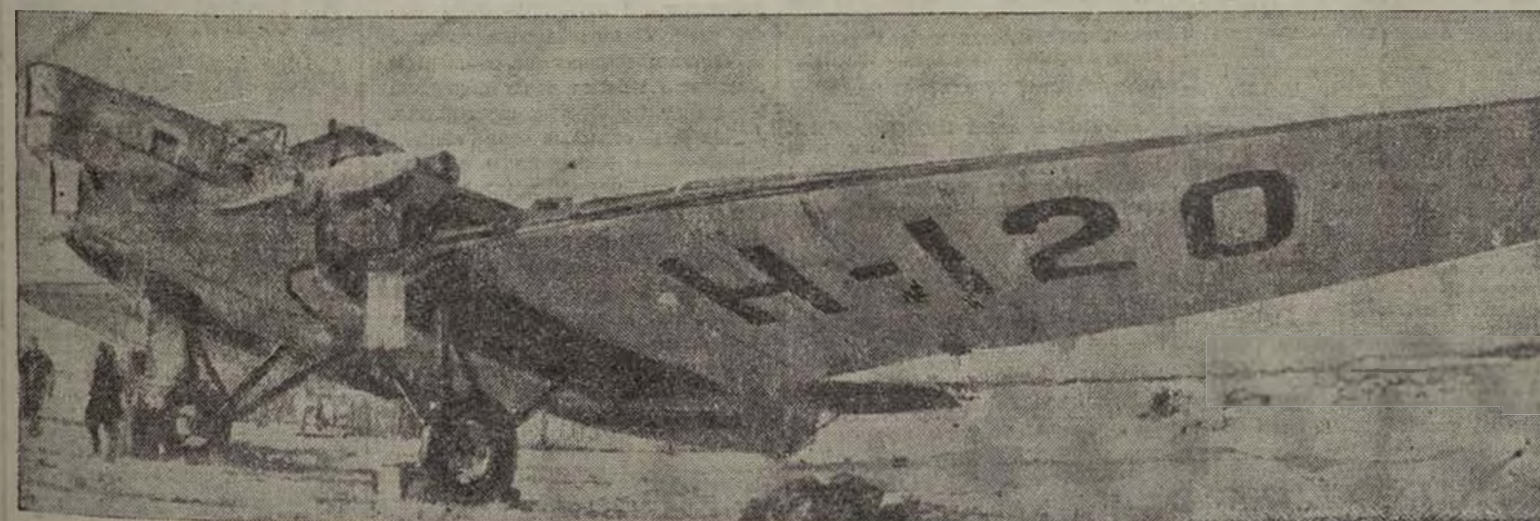
MUNGUIA
segueix al
nostre poder

Però crema pel's qua-
tre costats... per efecte
del bombardeig crimi-
nal dels facciosos

Baiona 25. — L'oficina de Premsa
del Govern basco ha publicat el se-
güent comunicat:
«Insistim una vegada més a dir
que la ciutat de Munguia segueix
al nostre poder. Però la ciutat fou
furiósament bombardejada per l'a-
viació rebel amb bombes incendià-
ries. Actualment crema d'un costat
a l'altre. Els rebels asseguren des-
prés que som nosaltres els qui in-
cendiem les nostres ciutats, però e-
ls bascos que aquesta calúmia es pro-
posui, proclamem davant el món
que Munguia ha estat destruïda per
una pluja de foc llançada pels re-
bels.»

Un any sobre els glaços del Pol Nord

L'AVIACIO SOVIETICA, AL SERVEI DE LA CIENCIA

Quaranta-dos homes, quaranta-dos homes de carn i ossos com nosaltres, es proposen viure durant un
any enmig dels deserts glacials del Pol Nord.
Un any, el famós professor Otto Schmidt i el seu següel de professors geògrafs, astrònoms, geòlegs, his-
toriadors i naturalistes, tancats entre els immensos camps de gel, per oferir a la civilització un servei in-
cògnit desconegut encara, amb tot i la vida que els estudis i les experiències fetes a les regions àrtiques i an-
tártiques han costat a la humanitat.
Potser per tractar-se d'una missió científica soviètica, hi haurà qui recordant les expedicions del Duo dels
Abruzzo, Nobil, Amundsen, Byrd i tants d'altres que han explorat quilòmetre per quilòmetre grans immen-
sitats de camps de gel, creuà que es tracta d'una missió científica més, que res no aportarà de nou a la
ciència.
Durant els darrers vint anys, el Pol ha esdevingut un cementiri d'audaços exploradors, però aquell es-
forç no ha estat pas estèril. Al cap de vint anys, més de quaranta homes formen una nova expedició aèria i
s'instal·la a quinze quilòmetres del Pol, disposats a romandre un any en aquell lloc, fins a poder oferir a la hu-
manitat un estudi complet de les regions àrtiques.
Otto Schmidt i els seus companys s'han instal·lat ja a quinze quilòmetres del Pol, sobre una mun-
tanya de gel flotant, i han començat les seves experiències. Els cinc avions de construcció russa —un dels
quals poden veure al gravat, a l'Artic— han traslladat tot el material i les quaranta-dues persones que for-
men l'expedició. Sortits de Moscou el dia 22 de març, dissabte quedava establerta la comunicació radiotelegrà-
fica entre el Pol Nord i Moscou.
El món enter ha vibrat d'emoió en assabentar-se de l'èxit inicial assolit per l'expedició polar soviètica,
gràcies a l'aviació.
És interessant constatar de quina diferent manera l'aviació serveix a la cultura i a la civilització: men-
tre cinc avions soviètics arribaven al Pol Nord, quatre avions feixistes bombardejaven Portbou.

Hauran de navegar "a cegues"?

Moscou, 25. — L'Agència Tass ens comunica:
«El mal temps continua retentint a l'illa Rudolf els avions de l'expedició polar que s'havien d'unir al
primer aparell ja arribat al bany de gel. Anit passada una tempesta de neu esguerdà l'illa i féu que
la visibilitat fos gairebé nul·la. De totes maneres és probable que, a l'horitzó, amb circumstàncies atmosfèriques més
favorables, els avions hauran d'emprendre el vol i navegar sense veure-hi.»

El professor soviètic que, a bord del
trencaglaços «Tcheluski», organitza
l'expedició en socors dels nau-
fragats de l'«Italia», el dirigible de
Nobil que s'estavella a l'Artic, cap
de l'expedició científica que roman-
drà un any als glaços polars.

(SEGUEIX A LA PAG. 2)

LA QÜESTIÓ ESPANYOLA, A GINEBRA

LA REPÚBLICA NO POT ACCEPTAR L'EQUIPARAMENT DELS SEUS REPRESENTANTS LEGÍTIMS AMB UNS FACCIOSOS

L'aspecte exterior de la guerra espanyola, serà resolt per la Societat de Nacions?

París, 25. — Londres i Ginebra es posaren d'acord, ahir, per a do-
nar excelsentes notícies del conflicte
espanyol. És clar que parlem des
del punt de vista diplomàtic. Alva-
rez del Vayo troba a Ginebra una a-
cció molt cordial per part de re-
presentants que, en anteriors re-
unions, no acollien el representant
legítim espanyol amb la cordialitat
que era d'esperar. La tesi del Go-
vern legítim de la República espa-
nyola, única tesi acceptable per als
governants espanyols, va imposant-
se paulatinament però fermament,
en tots els àmbits. I ja es veuen per
Ginebra aquells representants de mi-
nusculs Republicans sud i centre-
americans, que en dies passats vo-
lien jugar amb el prestigi del fei-
xisme, intentant afalagar els qui en
els passadissos de la S. de N. menys-
preaven a poc amb gestos i paraules
i a l'aducir frases punyents.
Ha desaparegut de Ginebra el
prestigi dels «salvadores». Alvarez
del Vayo, com és el seu deure, con-
ferirà ahir amb els personalitats
internacionals que més relleu tenen

a Ginebra. Sobretot l'entrevista amb
Delbos fou, segons notícies que pos-
sem, en extrem interessant, per tal
com s'hi examinaren a fons assump-
tos de molta transcendència. El de-
legat espanyol sembla que indicà,
amb tota confiança, al delegat fran-
cès la impossibilitat en què es tro-
ba el Govern legítim de la Repú-
blica d'acceptar qualsevol indicació
—elisi del caràcter que sigui— que
tendís a equiparar una representa-
ció legítima de la República amb
uns facciosos. Aquesta tesi fou no
solament acceptada, sinó defensada
pels representants diplomàtics gine-
brins.
Alvarez del Vayo fou ahir a Gine-
bra el diplomàtic d'un Govern que
sap que lluita contra una facció,
però que sempre, en tot moment, sap
a més que els ciutadans soimesos a
la tirania militarista són homes de
la mateixa raça, de les mateixes tra-
dicions, germans i col·laboradors en
la futura obra de reconstrucció de la
pàtria. El gest i la intenció elevada
d'Alvarez del Vayo produïren fonda im-
pressió a Ginebra. I no ha estat pre-

A Bilbao, com a Madrid

Ens arriben, de veus autoritzades, notícies conhortadores i prenyades de bons augu-
ris amb referència a la lluita al front d'Euscadi. Ahir era el representant del Govern basc
a París. Ara ha estat el ministre de Governació de la República, que acaba d'arribar a Va-
lència procedent de Bilbao. Zugazagoitia, home mesurat i discret, ha afirmat que Mola a
Bilbao correrà la mateixa sort que Franco a Madrid. I tenim el convenciment que això
no és una frase esperançadora més. Zugazagoitia, governant responsable, no ha llançat
una afirmació infonamentada, sinó que en les seves declaracions — que publiquem en un
altre lloc d'aquesta edició — sospesa el pro i el contra de les operacions militars als fronts
bascos, i conclou que la superioritat de l'enemic al front de l'aire — superioritat total fins
ara — ha estat l'únic factor que ha fet decantar al seu favor batalles que els nostres braus
soldats d'Euscadi tenien guanyades a prova d'heroisme i d'una abnegació que, quan es
conexerem en tota la seva intensitat, astoraran el món.

Una vegada més, doncs, s'ha posat de relleu el paper decisiu que l'aviació juga en
la guerra moderna. Un veritable núvol d'avions feixistes ha hagut de cobrir sovint el cel
de Bascònia perquè els nostres braus soldats es veiessin obligats a abandonar posicions so-
tarrades de metralla i destruïdes pel foc. Sense els bàrbars i criminals atemptats de l'avi-
ació italiana i alemanya, en un raid d'extermini sobre la població basca que ha aixecat ar-
reu del món un clam unànime d'indignació i de protesta, les forces del facciós Mola no
haurien aconseguit cap de llurs objectius.

«Però podeu dir que aquest estat de coses canviarà radicalment. Amb una simple
igualtat a l'aire s'haurà esvaït per sempre el somni de Mola» — ha declarat el ministre de
Governació. «Molt aviat sorgirà l'ofensiva, perquè aquell Exèrcit ja està proveït del ma-
terial necessari» — ha afirmat Basterrechea, representant d'Euscadi a París.

No. Com els carrers de Madrid, les vies de Bilbao no seran ultratjades per la petja
dels mercenaris que acabilla Mola. Tot fa creure que, conjuntament amb les operacions
que puguin desenvolupar-se a altres sectors, el front d'Euscadi entrarà en una nova fase en
la qual les ales republicanes seran l'herald de la victòria de les imbatibles i glorioses tropes
basques...

El trasllat i
manteniment
deis refugiats
d'Euscadi

“No aconseguiran avançar un sol pas
cap a Bilbao, que ja comença a recórrer
el mateix camí gloriós que Madrid”

El Govern bel-
ga participarà
en les despeses

Madrid, 25. — «Política», en la se-
va impressió diària dels fronts, diu:
«Després de l'èxit aconseguit el
diumenge per les nostres forces al
front de Guadalajara conquistant
set pobles per a la República, les
nostres tropes dedicaren el dia d'ahir
a afirmar les nostres posicions fortifi-
cant-les degudament i posant-les
en condicions de resistir qualsevol
contraatac que poguessin realitzar
els facciosos.»
Al front de Madrid només cal des-
tacar l'intens bombardeig que la
nostra aviació efectuà el migdia so-
bre les posicions feixistes d'Aravaca
i Pozuelo. Els nostres avions acon-
seguren els efectes desitjats.

Bruselles, 25. — El Govern ha
decidit participar en les despeses
que ocasionin el trasllat i manteni-
ment dels refugiats de Bilbao.

A terra no es va combatre; i únicament
l'artilleria lleial realitzà al-
guns disparos sobre determinades
posicions de la Ciutat Universitària.

El laid
Paris-
Toquio

El sector centre d'Euscadi els fa-
ciosos segueixen pressionant amb
intensitat. Veuen que dia a dia els
seus esforços s'estavellen davant la
línia de defensa de l'exèrcit del
Nord; dia a dia renoven els homes
que van perdent en proporció ex-
traordinària. Però aquesta situació
cruel a què sotmeten les seves tro-
pes no tindrà cap resultat pràctic
per a ells. No aconseguiran avançar
un sol pas cap a Bilbao, que ja co-
mença a recórrer el mateix camí
gloriós que empenygué Madrid.
Als altres fronts no hi ha res digne
de menció. Unicament els atacs
que els facciosos han desenvolupat
sobre les posicions recentment ocu-
pades per l'exèrcit de la República
a la regió muntanyenca, on, segons
sembla, han acumulat els traidors
modern material de guerra. Però
les nostres tropes han respost amb

Doret i Micheletti
troben mal temps
Xang-Hai, 25. — Segons notícies,
oficialment confirmades, Doret ha
trobat mal temps i s'ha vist obligat
a entornar-se'n i aterrar a Port
Bayard (Kuanlung), a les 2'20.

El gloriós avanç
de les nostres tro-
pes a Guadalajara

Activitat de l'aviació republicana sobre els ob-
jectius rebe's de Quinto i sector de l'Alt Aragó
Comunicat del matí del cap de l'Exèrcit de l'Est a S. E. el Pre-
sident de Catalunya.
A les 22 hores d'ahir la nostra aviació va efectuar serveis de bom-
bardeig amb positius resultats sobre els objectius militars de Quinto.
L'enemic contestà amb intens foc antiaeri sense conseqüències.
A les 24'15 hores l'aviació republicana efectuà també altres serveis
de bombardeig al sector de l'Alt Aragó.
Res de nou al front digne d'ésser esmentat.

El globus del pro-
fessor PICCARD
s'ha incendiat
Bruselles, 25 (Urgent). — El pro-
fessor Piccard i el seu ajudant Max
Cosyns, que es proposaven elevar-se
en el seu antic globus, s'han vist
obligats a renunciar-hi per haver-
se incendiat l'aparell.
Bruselles, 25 (Urgent). — Afor-
tunadament no s'han de lamentar
desgràcies personals en l'incendi del
globus del professor Piccard.

En un indret dels afores de Barcelona han estat trobades dues-centes bombes

Des de la darrera relació han estat recollides 1.392 armes i una gran quantitat de municions i explosius

El delegat general d'Ordre Públic, senyor Echevarria
Novoa, ha manifestat aquest migdia als periodistes que
la policia, seguint indicacions seves, havia portat a cap
un important servei.
«Una agents —ha explicat el senyor Echevarria—
s'han personat en un determinat indret, dels afores de
Barcelona i han trobat amagades dues-centes bombes i
trenta-vuit fusells, i de moment ignorem qui havia del-
tat allí aquestes armes.
—Així no s'ha practicat cap detenció?—ha preguntat
un dels reporters.
—No, no s'ha detingut ningú.

Seguidament el delegat general d'Ordre públic ha
il·lustrat la següent referència de les armes recollides des-
prés de la relació facilitada darrerament. Aquelles són:
40 Winchester; 15 carrabines; 30 rifles; 29 armes
llargues d'altres menes; 38 roletes de metralla; una capsa
d'ampolles de líquida inflamable; 200 coets; 28 fusells;
una tercorral; 37 mosquetons; 68 bombes; 13 revólvers
un revólver tanc; 10 pistoles; 1.022 escopetes; 81 reming-
tons; 11 màuser, 83 escopetes de aça; 83 explosius;
2.000 cartutxos de fusell i 2.540 cartutxos d'altres menes.
Per la seva part el cap superior de policia ha mani-
festat als informadors que continuava la més gran por-
malitat i la recollida d'armes de totes menes.

S'HAN EVADIT DE SEVILLA

30.000 assassins a la capital andalusa

La ciutat espera serenament l'hora de la seva deslliurança i l'hora del triomf d'Espanya

No us diré els noms d'aquests set evadits de Sevilla, no. Tots els tenen família ulli, mares, germanes. La represàlia per haver fugit de l'infern feixista seria terrible i el càstig més cruel, més horros, cauria sobre aquestes persones innocents que tenen allà.

Són set homes, set comunists, molts d'ells ocupaven càrrecs importants dins del partit. El més jove, dinou anys; el més vell, encara no quaranta. Han estat amagats a Sevilla mateix durant deu mesos sense sortir ni un moment al carrer, i moltes vegades no es podien moure d'habitacions petites suficients només per a encabir-los en malalts. Un d'ells, ni la llum del sol no ha pogut veure fins ara, que ha fugit de la ciutat zopa de sano i dels crims dels assassins dels feixistes.

Dos o tres d'ells estan materialment desjells. Ahir, quan poguérem parlar amb els evadits camí del «Poble Espanyol», de Montjuïc, un d'aquests homes, escriptor, periodista i poeta notabilíssim, ens mostrà una fotografia seva d'abans del moviment. Era un home fort, bru, ben aïllat i ben vestit... Ara estava feble, demacrat, destruït... vell.

UN APAT AL DIA, I ENCARA: GRACIES

La fugida d'aquests homes de Sevilla, emparats per la nit, burlant la vigilància de les tropes italianes que patrullen per determinats barris i determinats indrets, fou una cosa emocionant. A cada moment temien veure's descoberts. Atz hauria representat per a ells la mort, el piquet d'execució i abans el turment, la traïda colpejant-los el cos.

Fad les varen poder arribar a Oran. Caminar en hores i més hores. El sol d'Àfrica ja us fa alzarcar la pell. Els evadits no portaven, no porten encara, ni diners ni altra roba que la que duen posada fa setmanes i setmanes.

D'Oran, en un vaixell de càrrega, lent i incòmode, arribaren a Portuendres, d'allí a Barcelona. Després d'haver estat delinqüents per policies d'un cantó i de l'altre, després d'haver menjat escassament un àpat al dia.

—Quan dinàvem, no sopàvem, i si sopàvem, no dinàvem. Dues menjades al dia no les hem fetes mai.

DUTXA O DINAR?

A la una de la tarda arribem a l'indret de Montjuïc, on els han destinat per a menjar. Una mica lluny per una homes que no s'eren i gairebé no mengen i que han ofert generosament la seva sang a la causa antifeixista.

—Nosaltres el que volem és dutxa-nos. Fa dies que no ens hem pogut netejar i tenim els peus mofats, fets malbé.

L'encarregat del menjador els repassa amb la vista i els diu: —Si voleu dutxa-vos heu de pujar fins a l'Estadi i aleshores, com que banyareu fard us quedareu sense diners. Trieu: o dutxa o menjar.

Tots, a cor, han dit: «Dutxa!» Des d'ahir que no han tastat res.

Pujant la carretera de l'Estadi ens contem el drama d'ells i d'Andalusia, desgarrada, malferida de mort pels criminals fàcciosos, pels estrangers que deshonren les dones, que abusen de les noies.

30.000 PERSONES ASSASSINADES

—Si, si, podedu posar-ho, no exagerem res. Més de 30.000 persones han estat assassinades pels feixistes a Sevilla i als pobles dels voltants de la capital.

—Les matances —continua dient-nos un dels companys— començaren el dia 18 de juliol en esclatar l'alçament fàccios. El proletariat basti barricades i durant els dies 18, 19 i 20 es defensà contra els militars.

Va caure molta gent. El bo i millor de la joventut proletària de Sevilla. El dimarts, dia 21 de juliol, començarem a abandonar les nostres posicions, no per covardia, no. Els feixistes havien arreplegat les nostres dones, les nostres criatures, els nostres vells i disparaven contra nosaltres darrera d'aquella muralla humana, constituïda per les companyes, pels fills, els pares. Contra allò, que era la nostra pròpia sang, no podíem res.

Ningú de nosaltres els italians i cometen tota mena d'horors, especialment amb les nostres dones a les quals besaven i tocaven al mig dels carrers. Fou horrible... horrible!

I cada dia anava caient més gent. Personalitats il·lustres d'esquerra, metges, homes de ciència, directors d'instituts...

Al cap d'uns mesos s'acabà a Sevilla la roba de dol. Arreu veïeu persones vestides de negre. Quèpodi prohibí que la gent portés dol. Ara aquesta prohibició ha estat aixecada.

L'oli de rici també s'acabà. Els italians feien engolir a les dones grans quantitats d'aquest purgant. També els tallaven els cabells. I tot això després d'haver abusat d'elles.

LA ROBA DE DOL S'ACABÀ

Hi hagué, després d'això, una dia de calma. A Triana se seguia combatent. Cada dia queien dotzenes d'obrers. Els necessitaven, però, més sang, més víctimes. Ho demanava Queipo de Llano i els militars, ho demanaven les requetes i els amos i senyors de Sevilla; els falangistes. Per tal de justificar sagnants repressions, una matinalada del mes d'agost aparegueren dos falangistes apunyalats —segueix explicant-nos un dels evadits andalusos que ara té la caràula.

Tot fou una comèdia, però això va servir perquè comencessin els escorcolls, les violacions de les dones dels obrers, perquè matessin centenars de treballadors a les parcs del cementiri. Era la follia del crim, no es respectava res, ni dones ni criatures. Tot era bo per a caure sota el piquet.

Després s'ingressen els italians i cometen tota mena d'horors, especialment amb les nostres dones a les quals besaven i tocaven al mig dels carrers. Fou horrible... horrible!

I cada dia anava caient més gent. Personalitats il·lustres d'esquerra, metges, homes de ciència, directors d'instituts...

Al cap d'uns mesos s'acabà a Sevilla la roba de dol. Arreu veïeu persones vestides de negre. Quèpodi prohibí que la gent portés dol. Ara aquesta prohibició ha estat aixecada.

L'oli de rici també s'acabà. Els italians feien engolir a les dones grans quantitats d'aquest purgant. També els tallaven els cabells. I tot això després d'haver abusat d'elles.

«ME MATARIS PORQUE MI HIJO ERA BUENO»

El sol fet d'ésser familiar d'un obrer socialista, d'esquerra, comunista o de qualsevol sector antifeixista equivalia a ésser condemnat a mort.

La mare de Sadurn Barreto, regidor comunista de l'Ajuntament de Sevilla, era una velleïta de vuitanta anys, molt religiosa, per cert. Doncs bé, un dia, a la porta mateixa de la seva casa, l'ajussellaren. Abans de morir feu el senyal de la creu i amb accent segur digué als seus assassins: —«Me mataris porque mi hijo era bueno».

Els individus del piquet d'execució li tiraren una manta per sobre, però els falangistes tragueren aquell drapi durant dos dies el cadàver estigué exposat en aquella porta sota el sol ardent de Sevilla.

—I ara qui mata la gent?

—Moros i legionaris, però l'acusador, el botxi de Sevilla, és el sargent Rebollo, de la Guàrdia Civil. Col·labora amb ell un altre malvat, Ponce, de la seva brigadilla. No us podedu pensar qui és. Quan sap que algun home d'esquerra té una dona o una germana bonica la fa rapitar, i si no es lliura a ell, empresona aquells familiars.

TURMENTS AL SO D'UNA PIANOLA

—Fins ara —ens diu un dels altres evadits— s'ha jutjat i colpejat els obrers al local del cabaret «Varietades», del carrer Trajana. Els turments s'han aplicat sempre al so d'una pianola que Rebollo, o Ponce, han tingut cura d'engegar.

Ara aquest cabaret torna a funcionar i els càstigs (?) s'apliquen en un local del carrer de Jesús del Gran Poder.

Els presos els condueixen lligats de mans amb filferros i molts d'ells els fan anar al mateix pas que els cavalls dels guardians, que van patrebe sempre a galop.

Els afusellaments es realitzen a les vuit del matí, a la barrada de la Macarena. Aleshores obliguen a parlar el tinent rgat i fan estar allí la gent perquè contempli esparrijada com cau els homes liberals i democràtics de Sevilla. En aquest indret de la Macarena han caigut socialistes, comunistes, sindicalistes, esquerrans i molts militars que no han volgut secundar el moviment fàccios.

Quan agafes un antifeixista li pregunten: —«T'apia o Tercio?»

«T'apia» és la mort al peu dels murs del cementiri; «Tercio» vol dir ingressar en aquest cos d'assassins. Tots els obrers andalusos han dit sempre: «T'apia!»

COM MORI EL FILL DEL GENERAL BURGUETE

Som gairebé a les portes de l'Estadi, on aquests xicotets s'han de dutxa. Encara, però, malgrat que estan cansadíssims, continuen explicant-nos coses.

—Digues com morí el fill del general Burguete.

—Si, ara us ho explicaré.

Jo escollo.

—Després de la caiguda de Màlaga fou capturat el comandant Burguete junt amb un altre oficial, i portat enmig de cops i insults a Sevilla. Des que es trobà davant dels seus jutges fins al moment de morir, no deixà ni un instant el seu somriure. Estava ser, brau, digníssim. Duia les mans lligades amb filferros i sempre noble, majestuós, s'enfrontà amb el piquet d'execució. Abans pronuncià una arenga. Fou emocionant. En acabar rebé digníssim els auxilis espirituals d'una religió els homes de la qual el condemnaven a mort.

Al moment de sonar els trets encara tingué força per alçar les mans emmanillades i saludar amb els punys tancats. La mort no aconseguí esborrar aquell somriure.

—Digues com morí el fill del general Burguete.

—Si, ara us ho explicaré.

Jo escollo.

—Després de la caiguda de Màlaga fou capturat el comandant Burguete junt amb un altre oficial, i portat enmig de cops i insults a Sevilla. Des que es trobà davant dels seus jutges fins al moment de morir, no deixà ni un instant el seu somriure. Estava ser, brau, digníssim. Duia les mans lligades amb filferros i sempre noble, majestuós, s'enfrontà amb el piquet d'execució. Abans pronuncià una arenga. Fou emocionant. En acabar rebé digníssim els auxilis espirituals d'una religió els homes de la qual el condemnaven a mort.

Al moment de sonar els trets encara tingué força per alçar les mans emmanillades i saludar amb els punys tancats. La mort no aconseguí esborrar aquell somriure.

COM FRANCO A MADRID, MOLA S'ESTAVELLARÀ DAVANT BILBAO

Per als petits d'Espanya

Gràcies a la iniciativa del Govern del Front Popular de França, els infants, dones i vells evacuats dels pobles dominats per la metralla del sanguinari Franco descansen tranquils fora del perill de tot bombardeig, a terres de França. El poble germà rep els nostres refugiats amb el cor a la mà, els ofereix no sols repòs i tota la tranquil·litat d'esperit que és possible, sinó que els evita l'espectre de la fam i els vestètx.

Però tot això, les Joventuts Socialistes franceses opinen que no és prou. Quan els nostres germans arriben a França, quan aquestes innocents víctimes d'un dels més grans drames de la història dels pobles arriben al país veí, volen els socialistes francesos que no els manqui res, volen donar-los el millor tracte possible.

Per això el Comitè Nacional de les Joventuts Socialistes de França ha editat una medalla que serà venuda a profit dels infants espanyols refugiats. Seixanta mil d'aquestes medalles, la fotografia de les quals reproduïm, han estat ja venudes entre els afiliats al Partit.

Heus ací una nota simpàtica dels germans de l'altre banda dels Pirineus. Quan anys a venir, quan la tranquil·litat i el benestar facin de la nova Espanya un país lliure i feliç, recordarem amb agratament i celebrarem l'ajut, la col·laboració, l'adhesió sincera del poble francès en els moments en què lluitàvem a mort per soterrar el feixisme.

Els catalans de Nova-York...

...PER LA CAUSA ANTI FEIXISTA

ENS ARRIBA UN BUTLLETI HUMIL, MODEST, IMPRES EN UNA MAQUINA MULTICOPISTA...

Sabut és que la colònia catalana arreplegada en la gran capital nord-americana no és ni nombrosa ni rica. Els nostres germans situats enllà de l'Atlàntic treballen amb aïny i adalats per tal de poder anar endavant i assegurar-se el pa de cada dia, cosa que, atonent les circumstàncies del medi, no és pas d'una manera fàcil i planera que s'aconsegueixi. Els catalans d'Amèrica fan per a nosaltres el que podem i per aquesta raó llur esforç i bona voluntat són del tot estimables. A Nova York, com en tantes altres localitats dels Estats Units, el mateix que els catalans que es troben escampats per les Repúbliques del Centre o Sud-Amèrica, trameten periòdicament a Barcelona el que han pogut recollir com a ajut material a la nostra causa.

Motiva aquesta nota un butlletí modest, humil, imprès en una màquina multicoPIsta, que lluny de Nova York, sortit de les activitats del Comitè Català antifeixista. Pel que hi hem pogut llegir, els nostres compatriotes es troben animats dels millors sentiments i al seu ajut no es trames en trameses d'una major importància al que tenen per costum fer, cal recordar que la colònia catalana de Nova York no és pas nombrosa i, com deixem dit més amunt, la característica del benestar no li és pas comuna. A desrat de tot fan el que humanament poden per tal d'afavorir-nos. Els organitzats mitjans de propaganda antifeixista, ells celebren reunions, ells preparen sessions de cinema durant les quals són projectats films documentals de la gran gesta que està realitzant el proletariat d'Ibèria.

I visiten personalitats, homes influents en la vida pública al país on radiquen, fan propaganda, treballen, creen un estat d'opinió, malden per tal de fer conèixer el veritable abast dels fets i la seva causa. Etud. Per tal que els milions de novalorquins no puguin ésser enganyats —sabut és com el servei de la propaganda i espionatge a profit dels franquistes treballa intensament a Nord-Amèrica—, s'adrecen a la premsa i en aquesta tasca meritòria i abnegada troben precises col·laboracions com la de Lelia Leitner, remarcable escriptora que de tornada als Estats Units després d'un llarg sojorn a Catalunya i a altres llocs del país, s'ofereix al Comitè Català antifeixista per a donar conferències sobre el que ha vist, ultra els articles, per a la il·lustració dels quals la Generalitat de Catalunya li ha fornir un extens documentari. Aquesta campanya encoratja els catalans i altres originaris d'Ibèria escampats pels Estats Units a col·laborar, a aportar llur obol per a l'adquisició i tramesa a Espanya d'allò que més es necessita ací.

El Comitè s'ha dirigit a la Generalitat de Catalunya en demanda de precisions per a millor acomplir la tasca que s'ha imposat i ensems fela saber que la quantitat prevista de què podria disposar eventualment seria de 175 dónars.

En fi, la tasca del Comitè català antifeixista de Nova York és vasta i diversa. No deixem res que pugui servir a llurs activitats i a nosaltres.

Germans! Gràcies de tot i no defalliu. El vostre concurs, com tante d'altres, per petit i modestos que siguin, ens resulta preciós i necessari. Ara més que mai!

I SEVILLA?

—I Sevilla, què farà ara? Què farà la gent?

—Ningú no fa res. Però en silenci tothom plora, tothom tanca els punys de ràbia i d'ira, esperant l'hora del triomf.

El poble maleeix aquells homes. La classe burgesa també està indignada, puix que l'obliquen constantment a donar diners. Els obrers han de donar també un tant sobre els jornals que cobren. La vida, per altra banda, és caríssima. Manquen moltes coses i, com aquí, el saló.

A les nits arriben naziels alemanys carregats de material bèl·lic amagat sota una estiva de bacallà o sota una capa de carbó de coc.

Sevilla, però, espera serena, l'hora de la seva deslliurança i l'hora del triomf de l'Espanya republicana...

SETMANA PRO EUZKADI del 29 de MAIG al 6 de JUNY

12 FUNCIONS
"Pedro Mari"
en el GRAN TEATRE NACIONAL de CATALUNYA

La Legació d'Espanya a l'Uruguai lliure de fàcciosos

Montevideo, 25. — El Govern ha lliurat al ministre de Mèxic, encarregat actualment dels interessos d'Espanya a l'Uruguai, l'immoble i els arxius de la Legació a Espanya, que es trobava a mans d'un representant dels fàcciosos.

A Màlaga han ocorregut greus disturbis, precursors d'un aixecament de la ciutat contra els invasors

Gibraltar, 2. — Des del passat dissabte circulen per Gibraltar rumors alarmants, sobre successos esdevinguts a Màlaga entre els elements fàcciosos. L'empresa d'Automòbils «Portillos» que realitza el servei entre la Línea i Màlaga, l'ha interromput, puix que els colxes no podien arribar fins a la capital andalusa. Els rumors han tingut realitat ben aviat, arran la mobilització de gran nombre de camions que transportaren tropes des d'Algecires. Altres de Falange de primera i segona línia foren citades per mitjà d'altaveu i concentrades a Algecires i La Línea.

Els diversos comentaris donaven a entendre que allò ocorregut era que les tropes del Govern eren als voltants de Màlaga; altres, a una elevació de les forces nacionals contra la tirania dels estrangers; però la versió més versemblant és la que segueix: recentment, les tropes republicanes del front de Motril, infligiren un dur càstig a les fàccioses, compreses per italians en la seva majoria, que impetents per a contenir l'expedient dels republicans demanaren reforços a Màlaga.

D'aquesta capital enviaren requetes i legionaris, que en arribar a mitja nit al front, equivocaren el camí, pengueren les trinxeres repletes per les banyals i entraren una gran batalla, de la qual resultaren més de cinc-centes baixes.

Aquest succés ha tingut repercussió en la guarnició de Màlaga, que a l'extrem que han ocorregut aldarullis d'importància. El mateix dia, la població que no pot aguantar ja més les vexacions i atropellaments, veí de Màlaga arribat a Gibraltar pels seus negocis, no s'ha estat de que era xhome de dretes, i que no estava conforme amb l'actuació dels seus gents —referint-se als feixistes— que són sanguinaris, lladres i tirans. Ha exposat les seves lamenques que no transcorrien molts dies sense que a Màlaga no ocorregués quelcom de desagradable, motivat pel malestar que regna entre totes les classes socials, contra els feixistes, italians, alemanys, etc.

Confirment aquests rumors el fet que Queipo de Llano, per mitjà de l'emissora de Sevilla, digué:

«Ara valga a parlar vos de Màlaga, d'allò que diuen que ocorre a Màlaga. Doncs bé, a Màlaga no passa res; a Màlaga estan molt contents i satisfets de veure's lliures de la tirania dels marxistes».

D'aquesta forma, llançant riallades i en to de pinxo i zavaca, que li és peculiar, seguí desmentint els rumors, quan encara gairebé no s'havia iniciat. Ja és sabut que quan Queipo nega un fet, espontàniament és cert en la seva totalitat.